

paa Kirketjenestens Omraade. Derfor kan jeg fuldstændig billige de Paalæg, som paatænkes givne Kirkeejerne ved denne Lov, navnlig da det drejer sig om i alt Fald ikke kostbare Anskaffelser. Et andet Spørgsmaal er derimod Forandringen af Altergangstjenesten, i hvilken Henseende jeg er ganske enig med det ærede kongevalgte Medlem (Goos), som først havde Ordet, i, at det er Kirkens Sag og ikke Lovgivningsmagtens Sag at træffe Bestemmelser herom. Naar Sagen nu imidlertid bliver bragt herind, og vi her skulle træffe Bestemmelser til Gennemførelse af en saadan ny Ordning, er der ogsaa for os Anledning til at overveje Spørgsmaalet, og da forekommer det mig, at det kommer ret pludseligt og ganske sikkert uforberedt over en stor Del af Befolkningen, at der skal træffes en Omordning af Altertjenesten, som den nu har været gennem Hundreder af Aar. Saa meget desto mere maa dette forekomme os overraskende, som den Kommission, hvorpaa Lovforslaget støtter sig, har været ganske ukendt og først i dette Øjeblik er kommen til almindelig Kundskab. Det forekommer mig, at der vil være al Anledning til, at Menigheden blev bekendt med, hvorledes man tænker sig denne Sag ordnet, saaledes, at der kan danne sig en Opinion om, hvorvidt man ønsker at slutte sig til det her foreslaaede, som dog enhver maa indrømme, er en ret gennemgribende Forandring i den Form, hvorunder Altertjenesten til Dato har været besørget. Og jeg kan ikke fragaa, at det forekommer mig, at det om en saadan Ordning som denne var naturligt, at man hørte det kirkelige Udvalg, som i Løbet af ikke lang Tid vil blive nedsat. Det er just den Slags Forhold, som falde ind under dettes Omraade. I alt Fald forekommer det mig, at vi ikke ganske uden videre bør træffe Forandringer i dette Forhold, og at der er al Anledning til at overveje dette Spørgsmaal. Derfor finder jeg ogsaa, at det efter Omstændighederne er det rigtigste, at denne Sag bliver overvejet i et Udvalg.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (*J. C. Christensen*): Det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos), der ligesom de øvrige Medlemmer, der have haft Ordet, stillede sig velvilligt til den foreliggende Sag, udtalte, at det maatte være betænkeligt, at Menighedsraadene ere nævnte her i Lovforslaget, uden at der er taget Forbehold med Hensyn til, hvad der skulde ske, om Menighedsraadene en Gang

maatte falde bort. Jeg skal dertil sige, at naar Menighedsraadene ifølge § 2 kunne tage Bestemmelser, er denne Ret for Menighedsraadet jævnstillet med den Ret, som samtidig er givet til 10 Medlemmer i Menigheden. I Tilfælde af, at Menighedsraadene falde bort, ville de 10 Menighedsraadsmedlemmer beholde disse Rettigheder. Det er muligt, at det ærede Medlem har mere Ret i sine Betragtninger med Hensyn til § 5, men jeg finder dog, at man helst maa beholde Bestemmelsen, thi skulde Menighedsraadene en Gang falde bort, kan man til den Tid tage en anden Bestemmelse om, hvem der skal have et saadant Tilsyn med, at alt foregaar, som det bør, paa dette Omraade. — Det ærede Medlem talte dernæst om Tiendeyderne og udtalte, at han ikke vidste, om der var opstaaet Retssager som Følge af Paabudet om Anskaffelse af de Sager, som ere nævnte under § 1. Mig bekendt er der ikke rejst Sager i den Henseende. Ganske vist have Tiendeejere udtalt sig tvivlende derom, men da Ministeriet henstillede til vedkommende Tiendeejere at anskaffe disse Sager, fordi det her gjaldt om noget, som Ministeriet ikke af eget Initiativ havde rejst, men derimod Anskaffelsen af Ting, som vare blevne nødvendiggjorte paa Grund af hele den Bevægelse, der er rejst i den senere Tid, have Tiendeejerne fundet denne Henstilling rimelig, og der er ikke mig bekendt nogen, der har sat sig imod Anskaffelsen af disse Sager. Det er jo heller ikke store Bekostninger, her er Tale om, og det glædede mig at høre, at baade det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos) og den sidste ærede Taler (Reedtz-Thott) erkendte, at Loven af 1861 ikke sætter nogen fast Grænse for Tiendeejernes Forpligtelser, thi det er ubetinget rigtigt. Der er ikke sat og har ikke kunnet sættes nogen fast Grænse, der maa være et Skøn, men dette maa som alle Skøn være rimeligt. Vil man gaa saa vidt, som det ærede Medlem nævnte, idet han talte om en Udplyndring, vilde man være gaaet bort fra et rimeligt Skøn, men det er der jo heller slet ikke Tale om.

Dernæst har man ogsaa ved denne Forhandling erkendt, at de Krav, her stilles, paa ingen Maade ere for store, men at de i og for sig ere meget rimelige. Jeg tror heller ikke, det vilde være nogen Fordel for Tiendeejerne, om man opsatte Sagen, til Tiendernes Afløsning skal finde Sted, thi ved Afløsningsforretningen ville jo Sognemenighederne sikkert have det i mente, at en saadan Bekostning forestaar,